

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про забезпечення проведення моніторингу земельних відносин»

1. Мета

Метою прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про забезпечення проведення моніторингу земельних відносин» (далі – Проект) є запровадження на виконання вимог Закону України від 28 квітня 2021 р. № 1423-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» публічного моніторингу земельних відносин, у тому числі моніторингу ринку земель (далі – моніторинг), з метою систематизації та узагальнення інформації про володіння, користування і розпорядження земельними ділянками та про доходи, пов'язані із землекористуванням.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Законом України від 28 квітня 2021 р. № 1423-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» внесено зміни до статті 25 Закону України «Про оцінку земель», частину третю якої замінено двома новими частинами такого змісту: «Моніторинг ринку земель здійснюється у складі моніторингу земельних відносин центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, на підставі відомостей Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень про ціну (вартість) земельних ділянок, ціну (вартість) інших речових прав на земельні ділянки, розмір плати за користування чужими земельними ділянками. Результати моніторингу ринку земель публікуються не менше одного разу на три місяці. Моніторинг ринку земель здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Дані та результати моніторингу ринку земель є публічною інформацією та підлягають опублікуванню на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин».

Крім того, підпунктами «б», «г» підпункту 1 та підпунктом 3 пункту 4 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 28 квітня 2021 р. № 1423-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» Кабінет Міністрів України зобов'язано у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону, а також проведення публічного моніторингу земельних відносин на підставі адміністративних даних центральних органів виконавчої влади з метою систематизації та узагальнення інформації про володіння, користування і розпорядження земельними ділянками та про доходи, пов'язані із землекористуванням.

З огляду на викладене підставою для розроблення Проекту є вищезазначені вимоги законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» та «Про оцінку земель».

Варто зазначити, що на сьогодні в Україні відсутня єдина система спостереження та узагальнення інформації про володіння, користування і розпорядження земельними ділянками та про доходи, пов'язані із землекористуванням, що унеможлиблює існування прозорості земельних відносин та доступності інформації про їх стан і розвиток.

Водночас запровадження такої системи у формі моніторингу, передбаченого Проектом, забезпечить:

доступність інформації про стан та розвиток земельних відносин та про доходи, пов'язані із землекористуванням;

постійне спостереження за станом та розвитком земельних відносин, здійснення їх аналізу, динаміки змін показників та її прогнозування;

підвищення якості надання послуг у сфері земельних відносин;

підвищення якості управління земельними ресурсами на державному, регіональному та місцевому рівнях;

контроль за дотриманням правового режиму використання земельних ресурсів;

підвищення рівня інвестиційної привабливості та покращення бізнес-клімату в Україні.

3. Основні положення проекту акта

Проектом передбачається визначити загальні засади проведення моніторингу, повноваження органів, які здійснюють організацію, забезпечують його проведення, проводять та беруть участь у здійсненні моніторингу.

Крім того, Проектом пропонується створення автоматизованої системи моніторингу, яка буде забезпечувати автоматизацію проведення моніторингу шляхом систематичного збору, збереження, узагальнення та оприлюднення інформації про стан земельних відносин, отриманої в порядку інформаційної взаємодії автоматизованої системи моніторингу з інформаційними системами суб'єктів інформаційної взаємодії, а також доступ користувачів до результатів моніторингу.

Проект також передбачає, що об'єктами моніторингу є дані, необхідні для забезпечення моніторингу, та доступ до яких здійснюється в порядку інформаційної взаємодії за допомогою програмного забезпечення системи моніторингу, а також можуть бути набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних відповідно до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

При цьому Проект визначає Базовий перелік даних, доступ до яких здійснюється в порядку інформаційної взаємодії, порядок обробки об'єктів

моніторингу, положень щодо оприлюднення результатів моніторингу, користування ними, а також особливостей здійснення моніторингу ринку земель на підставі відомостей Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Водночас Проектом:

1) вносяться зміни до Порядку інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром, іншими кадастрами та інформаційними системами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2013 р. № 483, Положення про Міністерство аграрної політики та продовольства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 р. № 124, та Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 15, з метою узгодження їх норм відповідно до положень Проекту, а також до додатку до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» з метою визначення наборів даних, які можуть використовуватися для моніторингу;

2) затверджується Графік долучення органами державної влади до інформаційної взаємодії щодо моніторингу;

3) визнається такою, що втратила чинність, постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 р. № 639 «Про реалізацію пілотного проекту щодо проведення моніторингу земельних відносин та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

4. Правові аспекти

Основними законодавчими актами, які діють у цій сфері, є: Земельний кодекс України, закони України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин», «Про оцінку земель», «Про Державний земельний кадастр», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про електронні довірчі послуги», «Про доступ до публічної інформації».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проекту потребує додаткових видатків з державного бюджету. Фінансово-економічні розрахунки додаються до пояснювальної записки.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект потребує погодження з Міністром аграрної політики та продовольства України, Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Національним банком України, Державною службою статистики України, Державною судовою адміністрацією України, Державною податковою службою України, Державною міграційною службою України, Державним агентством меліорації та рибного господарства України, потребує

проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України.

Проект потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проект не потребує проведення консультацій із заінтересованими сторонами.

Проект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У Проекті відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У Проекті відсутні положення, що стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У Проекті відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Проект акта не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

У Проекті відсутні положення, які порушують принципи забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків і жінок. Проект акта матиме однаковий вплив на представників обох статей.

У Проекті відсутні ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

8. Прогноз результатів

Прийняття Проекту забезпечить створення комплексної системи спостереження та узагальнення інформації про володіння, користування і розпорядження земельними ділянками та про доходи, пов'язані із землекористуванням, сприятиме відкритості та доступності інформації про стан та розвиток земельних відносин, що своєю чергою дозволить підвищити якість управління земельними ресурсами та інвестиційну привабливість України у сфері земельних відносин.

В. о. Голови Державної служби України
з питань геодезії, картографії та кадастру

Сергій ЗАВАДСЬКИЙ